

Notat vedr. Ungdomskriminalitetsnævnet (UKN) april 2021

Lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet trådte i kraft den 1. januar 2019 med den hensigt at styrke indsatsen over for kriminalitet blandt børn og unge i alderen 10-17 år. UKN blev oprettet som et led i ungdomskriminalitetsreformen.

Ungdomskriminalitetsnævnet er en myndighed, der fastsætter aktiviteter og pligter, der kan hjælpe børn og unge ud af kriminalitet. Formålet er, at unge ikke begår kriminalitet igen og, at de i en dialog med nævnet får snakket om, hvad der skal til.

Nævnet

Nævnet består af en dommer, der er formand for nævnet, en repræsentant fra politiet (beskikket af Rigspolitiet) og en repræsentant fra kommunerne (beskikket af KL).

Nævnsmødet:

Den unge møder med forældremyndighedsindehaver(e), en eventuel bisidder og en repræsentant fra egen kommune (sagsbehandler). Desuden møder en repræsentant fra Ungekriminalforsorgen. Foruden nævnets medlemmer deltager en sekretær (jurist) fra Ungdomskriminalitetsnævnets sekretariat. Denne skriver referat/afgørelse fra mødet og sender det efterfølgende til den unge, familien og deres kommune.

Egen kommune har på forhånd fremsendt en ungefaglig undersøgelse vedlagt relevante sagsakter og sagsbehandleren forelægger mundtligt, hvad kommunen indstiller til nævnet om at beslutte. Nævnet er ikke bundet af kommunens indstilling, og det ses ikke sjældent, at nævnet ikke følger indstillingen eller ændrer på vilkårene for den unge.

I Vestegnens politikreds foregår alle nævnsmøder i Retten i Glostrup.

Målgruppen

For de 10-14 åriges vedkommende er det politiet, der henviser sagen til Nævnet. Det sker på baggrund af, at de unge har begået personfarlig kriminalitet. (unge under 15 år kan ikke dømmes, så sagerne har ikke været i retten)

For de 15-17 årige sker henvisningen til Nævnet fra en dommer i forbindelse med, at de unge får dom i retten på grund af personfarlig kriminalitet.

Nævnsrepræsentanten fra kommunen behandler aldrig sager i Nævnet fra egen kommune.

Typer af sager og afgørelser

De mest forekommende afgørelser i Nævnet træffes efter Lov om bekæmpelse af Ungdomskriminalitet § 13 og § 14.

Efter § 13 kan der fastsættes et *forbedringsforløb* (handleplan) for den unge, der kan have en varighed af op til 2 år og senest til det 18. år. For de 10 til 14 årige kan forbedringsforløbet i særlige tilfælde være på 4 år.

Der kan træffes afgørelse om faste hjemkomsttider, deltagelse i fritidstilbud, deltagelse i skolegang, familiebehandling, døgnophold for den unge og forældre, aflastningsophold for den unge, kontaktperson, praktiktilbud med godtgørelse eller anden hjælp i form af rådgivning, vejledning og behandling.

Nævnet kan også pålægge den unge en *straksreaktion* efter lovens § 12. Det betyder, at den unge skal genoprette forrettet skade eller deltage i aktiviteter med genoprettende formål; eksempelvis konfliktmægling sammen med offeret for skaden.

Straksreaktion ses ikke anvendt så ofte, idet sager til nævnet ofte har en behandlingstid der gør, at det ikke længere er aktuelt, eller fordi kommunen har været hurtig med forebyggende arbejde.

Efter § 14 kan der træffes afgørelse om anbringelse af den unge. Det kan ske både med og uden samtykke fra den unge, der er fyldt 15 år, og forældrene. I alle sager om anbringelse tilbydes forældre og den unge gratis advokatbistand.

I alle sager med unge under 15 år deltager der en børnesagkyndig i nævnsmødet. Det samme er tilfældet, når kommunen har indstillet til anbringelse.

Nævnet kan træffe beslutning om anbringelse på delvist sikret afdeling, sikret afdeling og særligt sikret. Det sker hhv. efter lovens § 15, § 16 og § 17.

Ungekriminalforsorgen

Ungetilsynsførende fra Ungekriminalforsorgen fører tilsyn med, at den unge og familien overholder de afgørelser/vilkår, som nævnet har truffet. Det sker for eksempel ved ugentlige møder og ved kontrol af eksempelvis hjemkomsttider, hvis den unge har fået en afgørelse om forbedringsforløb med vilkår om at være hjemme på et bestemt tidspunkt.

Hvordan ser det ud i Vestegnen i forhold til hele landet

I 2020 blev der behandlet ca. 910 sager i Ungdomskriminalitetsnævn i hele landet, heraf har de 134 af sagerne været sager i Vestegnens politikreds. Det handler om 97 børn/unge + 37 sager om genbehandling. Af de 10-14 årige fik 10 børn genbehandlet deres sag pga. fornyet kriminalitet og det samme gjorde 27 unge over 15 år.

Hvordan ser det ud i Ballerup

97 børn/unge fra Vestegnens politikreds havde en sag i UKN i 2020.

13 børn/unge var fra Ballerup

4 børn var i gruppen 10-14 år og **9** var unge fra 15 til 17 år.

3 af de 15-17 årige fik genbehandlet deres sag. Ingen under 15 år fik genbehandlet deres sag.

5 børn/unge fik forbedringsforløb, heraf var 2 under 15 år.

De øvrige 9 (af de 13 børn i alt) fik ikke forbedringsforløb.

Interview af to unge, der har været henvist til UKN:

En 16 årig svarer på spørgsmål om hans forventninger inden mødet, hans oplevelse under mødet og hvilken forskel mødet i nævnet har gjort:

Han var nervøs inden mødet og at han havde forventet en længere straf. Mødet blev en god oplevelse og han oplevede at få meget ros, fordi han har "rettet op". Nævnet besluttede, at han skulle have en kontaktperson, og det er han glad for. Han mener ikke, at det gjorde en forskel med mødet i UKN. Han havde ændret sit liv inden, og han tror, at han ville have fået kontaktpersonen uanset mødet i UKN.

En 15 årig, der både har været i UKN som 14 årig og 15 årig, svarer på samme spørgsmål, at han var nervøs før mødet, og at han havde forventning om, at der blev besluttet, at han skulle have en straf. Han fik dog ikke noget forbedringsforløb.

Selve mødet var en god oplevelse og selvom der var mange mennesker var de søde, og det var ok. Han havde helst undgået mødet, men når det nu var der, og han ikke fik et forbedringsforløb, så var det ok.

Han har også fået behandlet sin genbehandlingssag på et telefonmøde på grund af Corona og det var også ok.

Han nævner, at UKN mødet var fint planlagt.

Oplevelser som nævnsmedlem: (har ikke deltaget i sager fra Ballerup)

- Nogen sagsbehandlere, der møder som repræsentant for den unges kommune har givet udtryk for, at det er godt, hvis UKN træffer afgørelse fx om at en ung skal have kontaktperson, idet det ellers kan være vanskeligt at få det bevilliget hjemme i kommunen.
- Der ses af og til sager, der har været over et år undervejs, inden de kommer på møde i UKN. Det er ikke hensigtsmæssigt, at de unge skal vente så længe, inden de kan lægge den kriminelle hændelse bag sig. Nogen gange skyldes det, at sagen har været længe om at blive berammet til rettet.
- Det ses meget ofte, at unge går lettede og opløftede fra UKN-mødet. Der roses og anerkendes meget, når de unge har ændret deres liv og holder sig ude af kriminalitet, og der gøres meget for ikke at stigmatisere.
- Møderne i UKN foregår i dialog med den unge og deres forældre, og de får mulighed for at snakke om deres liv og drømme i stedet for om den kriminalitet, som de måske allerede har fået dom for (de over 15 årige), og som de har brug for at lægge bag sig.